

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della ceserina 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglasa pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Panslavizem kot bav bav.

Vsakokrat, kedar se slavjanska Rusija stane pripravljeni na kakov odločen korak, na izvršitev svojega svetega poklica kot zaštiteljica in — ako Bog da in sreča junaska — tudi osvoboditeljica svojih uže toliko stoletij pod tujim, krutim jarmom vzdihujočih jednokrvnih bratov, vsakokrat zaženó obrezani in neobrezani židovi krik in hrup, čes: Evropa je v nevarnosti pred poplavo Vseslavjanstva, dajte, pomagajte, dokler nij prepozno!

Isti prizor ponavlja se v oči gled reševanja orjentalnega vprašanja — Magjari, Angleži, deloma tudi Nemci in kar je še več take vrste, vse se družijo, brati s Turkom, nekateri iz ljubezni do turškega finančnega ministra, drugi iz golega sovražstva, mržnje ali straha pred Slavjanstvom. „Severni barbar hoče zatreti civilizacijo, naobraženost, ter poplaviti Evropo!“ — to je njihov hinavski klic na pomaganje, to krinka, pod katero se zakriva najgnjusnija sebičnost. Nij stalo tej sodrgi do kulture, katera je baje v nevarnosti pred osvobojenim Slavjanstvom, nikakor ne, kajti te trdnje gotovo niti sama ne veruje, nego jo groza spopada pred mislijo, da bi se utegnil spavajoči lev, trpeče Slavjanstvo, probuditi, ter v krogu narodov zahtevati mesto, katero mu po božjem in človeškem pravu pripada, ter stresti s svojih pleč jarem, kateri ga je zutil toliko stoletij, in kojega mu je ta svojat kolikor je bilo v njenih močeh ogorčevala. Slaba vest in strah pred maščevajočo roko jej ne da miru, jo tira, da se z vsemi močmi oklepa s smrtjo, s poginom se borečega „bolnega moža!“ Isto tako absurdna je druga trdnja, da hoče Slavjanstvo — ali kakor oni pravijo: panslavizem — poplaviti Evropo. Da Rusija v tem svetem boju, katerega sedaj njeni sinci bijejo na bregovih slavjanske Donave, porudečene s krvjo nedolžnih bolgarskih žrtev in na daljnih pontskih obalah, nij potegnila meča za razširjenje svojega silnega carstva, to je uže dostokrat izjavila, to je svetčano izjavil tudi car sam, nego ga je potegnila, da zdrobi stoletne verige robstva, da pribori svojim jednokrvnim bratom človeka vredno eksistenco. Nehote se človeku v riva vprašanje: je-li se je vojeval ikedaj svetejši boj, nego je sedanj ruskoturški? Človek z normalno vrenjenimi možgani, kojega gnjusna zavist nij še čisto oslepila, koji še razlikuje pravo od neprava, mora priznati: da ne.

Res je, da Rusija, katera je za svojo vojsko nezizmerno mnogo novca potrosila, in Bog zna koliko ga

še bode, ako neče, da se za mnogo let finančno za vsem ruinira, mora zahtevati in tudi dobiti neko odškodnino, no to bi bilo k večjemu; kos zemljišča v malej Aziji, prosta voznja skozi Dardanelle, vojna odškodnina v noveu in — kar se samo ob sebi razume — svoboda slavjanskih pokrajin, to je: ustanovitev samostalnih držav in balkanskem poluotoku, — ali kje je tukaj toliko razupita poplava, kje panslavizem? Ako si Rusija osvoji kos zemljišča v malej Aziji, to Evropa v tem gotovo ne bode nič izgubila, kajti kjer se ustanovi Rus, tamo vlada sigurnost osebe in imetja, tamo cveti kupčija in obrtnija, kratko to osvojenje pomeni civilizacijo. Da se odpre morská ožina pri Dardanelah, to je životni interes Rusije, a zajedno cele Evrope, kajti o angležkej kupčiji nij odvisna sreča ostale Evrope. Tudi ustanovitev samostalnih držav in balkanskem poluotoku nikakor ne pomenja panslavizma; znano je, da so takove države jako ljubosumne za svojo obstojateljnost, in da se k večjemu združevajo v eno federacijo.

Vse to bi Slavjanstvu nasprotujoča sodrga morala vedeti, in gotovo tudi ve, no ravnajoč se po načelu: meni vse, tebi nič, zavira samo iz črne zavisti vsak pokret Slavjanstva, kateri bi mu mogel pribaviti boljšo prihodnjost. Žalostno je, da je pokvarenost uže tako zavlada v Evropi, v onej Evropi, katera se pri vsakej priliki tako širokousti se svojo liberalnostjo. Mi Slavjani pa, ki smo uže dosti dolgo bili podlaga tujčevej peti, zberimo vse svoje moralne moči, vsak naj vrši dolžnost, katero je dolžen domovini in narodu svojemu, pomagajmo si sami in ne upajmo pomoči od drugih, ki nijmajo za nas sreča. Svest, da je pravica na našej strani, podvojila bo naše moči, samo vztrajati moramo v svetem a postavnem boju za čast in pravdo narodu in jeziku svojemu, in prej ali slej: „vdarila bo tudi za nas ura!“

N—č. iz Reke

Vojna za osvobojenje Jugoslovanov.

Evropsko bojišče.

Razne nezgode in elementarne opovire zaderžale so Ruse v hitrem nadaljnem pomikanji proti mali Valahiji in na Donavo, vsled tega nam nij do danes še mogoče poročati o posebnih velikih dogodkih iz tega bojišča. Ob dolnjej Donavi so turške vojne ladije čisto obmolknile in se poskrile v varna zavetja; vsled tega je bilo tudi mogoče, da je jedna cela divizija (dve

brigadi ali štiri polki) Rusov prestopila Donavo pri Brajli in se utverdila na onkrajnem bregu Donave blizo Mačina. Iz Bukaresta došli so Rusi v Oltenico naproti Turtukaju na mesto rumunske posadke, brez da bi jim bili Turci to zabranjevali vsaj le na videz. Sedaj se nahajajo torej Rusi skorej v celi veliki Valahiji, to je mej Aluto in Maldivsko, in ob Donavi, mej tem, ko so vsi Rumunci zbrani v mali Valahiji, to je mej Aluto, avstrijsko mejo in Donavo. Zatorej je tudi le mogoče, da se baš sedaj uže nahaja 25.000 Rumunciev v Kalafatu naproti Vidinu in 15.000 mož v Turn-Severinu naproti serbskemu Kladovu. Rumunci misle namreč še vedno, da bi utegnili Turci na Serbsko prodreti in čez Kladovo in Turn-Severin prilezti jim za herbet, zarad tega je le previdno, da so postavili v Turn-Severin tako močno posadko. Mogoče pa tudi, da mislijo Rumunci sami tod čez Donavo in združeni s Serbi Turke nadlegovati za herbtom. V Kalafatu napravljeno je uže vse, da se prične zopet bombardiranje onkrajnega Vidina, kateri ni nikakor ne tako močno utverjen, kakor so vedeli poročati židovski dunajski listi, in v katerem se nahaja komaj 20.000 mož turške posadke. Iz nemških listov poročil posnemamo, da je v ta namen mnogo velikih ruskih topov postavljenih v Kalafatu, s katerimi utegnejo Rumunci vpeneliti turško trdnjavo in potem poskušati prehod čez Donavo. V to sverho utegne najberže doiti tija še nekoliko tisuč Rusov.

Ob svojem času smo omenili, da je Rusija obljubila Avstriji, da ne prestopi Alute, a danes poroča stara dunajska „Presse“, da nij na tem nič resnice, pač pa je Rusija zagotovila, da ne prestopi niti jeden rusk vojščak na serbska tla.

Iz Peterburga se berzobjavlja, da pride car Aleksander dne 2. junija v Ploješti na Rumunskem, kjer se sedaj nahaja glavni ruski tabor, kateri se pa utegne mej tem preseliti v Kotroceni na severozahodni strani Bukaresta. Prihod carjev na vojno polje smatrajo nemški listi kot znamenje važnih bližnjih započeti ruske vojske ob Donavi.

Rumunska zbornica proglasila je neodvisnost Rumunije in napovedana je sedaj tudi formalno vojska Turčiji. Letni danj (tribut), kojega je morala Rumunija plačevati Turčiji, je zbornica izbrisala iz proračuna in dala ga na razpolaganje vojnemu ministerstvu.

Dovoljeno naj nam bode tudi na tem mestu omeniti agitacij madjarskih in nekaterih židovskih dunajskih listov (katere pa oficijelni dunajski listi za-

LISTEK.

C V E T J E.

(Nabral Mozirski.)

Euripid: „Naj večja otrokova čast je biti v lepih lastnostih očetu jednak.“

Euripid: „Ljudje nimajo svoja lastna imetja, kar so nam bogovi dali, to mi oskerbujemo, in ako oni hočejo, nam vse odvzemo!“

Bion: „Srečni so tisti, ki ljubijo in so tudi ljubljeni.“

Epiktet: „Kdor nobenega ne ljubi, naj tudi ne meni, da ga drugi ljubijo.“

Epiktet: „Krokarji uničijo mrtvecem oči, kedar jim več ne koristijo; priliznjenci pa kazijo človeku dušo in uničijo mu dušne oči.“

Aloiphor: „O blažena boginja—zdravje!“ Brez tebe nij srečneža na svetu.“

Sophokel: „Pij in ljubi z menoj, venčaj si glavo; veseli se mladosti.“

Philemon: „Pij, uživaj zlati čas! Kaj ti prinese jutro, prihodnost, noladen ne vé; na noge, ne hiti, ne trudi se! Veseli se, ljubi, uživaj, zdaj je čas, misli na smrt. Mej življenjem in smrtjo je nevidljiva pika. Življenje je jeden trenutek; ako se ga popri-

meš, je tvoj; umerješ, vzamejo drugi tvoje imetje; nič ti ne ostane.“

Philemon: „Pravičen nij isti mož, kateri nobenemu krivice ne dela; ta je, kateri zna, pa volje nima.“

Sophokel: „Brez rev in težav nij nobeden; naj srečnejši je oni, ki jih naj manj ima.“

Sophokel: „Malo dni traja rožni čas; kedar ta mine, ne vidiš rože več, ampak samo ternje.“ (Naš Preširen je tudi dejal: „Roži so le kratke ure dane.“ Pis.)

Epiktet: „Baš tako, kakor ne sme ladija le jednega mačka (anker) imeti, tako tudi naše življenje ne samo jednega upanja.“

Epiktet: „Brzdaj svoje strasti, da te one ne bodo kaznovale.“

Antiphan: „Boljše je biti pravičen vbožec nego nepravničen bogatin.“

Epiktet: „Sadje uživamo, kedar je zrelo, tudi srečo uživajmo, kedar jo imamo.“

Epiktet: „Moder je isti, kateri ne žaluje po tem, česar nima, ampak se veseli s tem, kar ima.“

Epiktet: „Bučela ljubezni tudi v najsladkejšem veselju potisne želó v srce.“

Epiktet: „Trta rodi trojno grozdje: eno nam prinese veselje; drugo pijančevanje; tretje revščino in sramoto.“

Euripid: „Ako bi bilo hitro in veliko blebeta-

nje uže znamenje modrosti, tako bi bile lastovke modrejše nego mi.“

Simonid: „Za človeka je zdravje prva reč; druga je lepe postave biti; tretja: bogatstvo brez sleparstva; četero: mlad z mlado ljubico se veseliti.“

Homer: „Ljudje so jednaki gojzdnemu listju. Listje (perje) zveni, pade na tla; veter ga nese na vse strani; drevje zopet cveti; pomlad drugo listje oživi. — Taka je s človekom: jeden mine, drugi pride.“

Solon: „Bogovom jednako spoštuj prave prijatelje!“

Isokrat: „Mej prijatelji spominjaj se bivših prijateljev, da ne boš te zanemarjal.“

Kalliah: „Kdor drugim slabo kova, kuje si lastnemu srcu.“

Solon: „Nij boljšega posestva na svetu nego je prijatelj.“

Solon: „Pravično prijateljstvo je najgotovejša dobrota.“

Euripid: „Kaj je človeku dražje in ljubše nego je domovina?“

Palad: „Ne objokuj iste, kateri so uže umerli, ampak one, kateri se še vedno boje smrti.“

Hiparh: „Nobena reč nima stalne vrednosti nego znanstvo in umetnija.“

Euripid: „Jupiter! Daj mi dobro, ako teva

vračajo), naj zbere Avstrija obrumunskeje meji opaževalno vojsko v očigled preteči nevarnosti (?) od strani Rusov, v malo Valahije prodirajočih. Da Avstriji od ruske strani nikak nevarnost ne preti, o tem menda nijeden poštni Avstrijec ne dvomi razen dunajskih židovskih Abrahamovih in madjarskih Arpadovih sinov in našega prepričanja so gotovo tudi naši mesodajni krogi, koji se bodo gotovo tudi varovali stajati tako demonstracijo naproti Rusiji, katera bi v enem hipu popolnoma spremenila evropsko situvacijo in koja bi bila brez dvoma za Avstrijo osodepolna pa tudi jako nevarna.

Azijatsko bojišče.

Za zadnjo številko „Soče“ došlo je bilo poročilo, da so vzeli Turci Rusom Suhumkale ob kavkaskih obalah na Černem morju, prepozno. Turška poročila pravijo, da je bila pri tej priliki ruska posadka uničena, a iz ruskega vira se javi, da se je posadka le umaknila, ker so Turci Suhumkale z bombardiranjem popolnoma vpepelili. Sicer nima Suhumkale posebne prevelike važnosti za Turčine in ga bodo morali najbrže ude v kratkem zopet Rusom prepustiti, ko hitro dojdejo tija iz Tiflisa odporlane čete.

Kaj važna je novica, katera je došla v nedeljo, da so Rusi pod Malikovim vneli Turkom trdnjavo Ardahan mej Karsom in Batumom in pri tej priliki vplenili 82 topov, mej temi nekatere Krupove, in mnogo nagromadenega živeža in municije. Rusi naskočili so trdnjavo in po hudem boju zapustili so jo Turci v divjem begu, katere je ruska kavalerija podila v pozno noč in jih mnogo pobila in vlovila. Tverdajava Kars ne bode se mogla vsled tega dolgo deržati in utegne v kratkem priti Rusom v oblast; potem pa bodo marsirali Rusi na ravnost od vseh strani na Erzerum in v tega bližini bila se bode najbrže prva večja bitka na azijskem bojišču.

Kaj smešna, ker že preneumno izmišljena in slagana, so turške poročila iz azijskega bojišča. Da, Muktar paša, tukajšnji turški nadpoveljnik, kateri je našim čitateljem še dobro znan iz Hercegovine, zna do bro kovati vojna poročila. On namreč javlja, da vramejo v kratkem Turci Rusom zopet Bajazid; da so se Turci bili z Rusi mej Ardahanom in Karsom in da so bili Rusi močno tepeni; da je Rusov palo na tisuče, Turkov pa komaj na desetine. Če bi soštevali v Muktarjevih poročilih do sedaj navedene mertve in ranjene Ruse, gotovo bi jih našli uže nad 10 tisuč, Turkov pa še ne celih s t o.

Najnoveše vesti iz bojišča nahajale se bodo od slej vedno na koncu političnega pregleda.

Beseda na Kalcu v spominu Vilharjev.

20. t. m. na binkoštno nedeljo vršila se je na Kalcu gotovo prav lepa slavnost v spomin ranjkega Miroslava Vilharja. Pri tej slavnosti sodeloval je mal oddelek goriškega pevskega društva „Slavec“, nekateri rodoljubje iz Zagorja in pa 2 gospodični iz bližine. Moramo priznati, da odbor za Vilharjev spominek je storil, kar le mogoče, da je bila slavnost prav lepa; posebno pohvaliti pa moramo gg. A. Domicelj-a in g. učitelja Legata, ki sta si največ prizadevala in sta vse mogoče storila, da so bili naši Slavci dobro sprejeti in da je šlo vse v tako lepem redu. Tudi se

to tudi ne prosim; odvrčaj vse slabo od mene, ako bi te tudi za to prosil.“

Solon: „Človek, kateri ne greši, ne potrebuje postave.“

Lucijan: „Kar ne smeš govoriti, pusti na jeziku; boljše je hranjena beseda, nego zlati zaklad.“

Aeschyl: „Istina! Častno umreti je sladko.“

Sokrat: „Kdor naj manj potrebuje, je bogovom jednak.“

Sokrat: „Na ladiji je treba veslarju vbogati, v življenju bolj modremu.“

Euripid: „Mrtve zdraviti ali starce opominjati je jednako.“

Antiphan: „Naše življenje je podobno vinu; ostanek je navadno kisel.“

Tacit: „S telesom ne ugasnejo velike duše.“

Quintil: „Naj večji blagoslov, kojega je Bog človeku dal, je pravičnost, katera naj daljše traja.“

Seneka: „Prva ura, katera nam življenje podari, nam tudi ukrade življenja ure prve.“

Seneka: „Mala žalost se dá z besedami javiti, velika žalost ostane nema.“

Persij: „Pustite vsakemu svoje misli, pustite vsakemu svobodno pot.“

Seneka: „Boljše je nekaj nepotrebnega znati nego nič znati.“

Seneka: „Velik razložek je mej tem, kateri nam nič slabega učiniti ne zna, in mej onim, ki nam slabega učiniti noče.“

Ramier: „Kar ženska ljubečemu možu pové, zapiši v veter ali pa v deročo vodo.“

Seneka: „Čednosti se krepčajo v boju.“

Quintil: „Srce nas dela zgovorne.“

moramo zahvaliti jako gostoljubnemu g. fajmoštru zagorskemu. Točno ob 8. uri začela je slavnost v primerno okinčani dvorani, kder je ranjki Miroslav svoje najlepše kompozicije izvršil; na stenah čitali smo primerne napise, mej katerimi enega v pozdrav našega Slavca. Pred začetkom besede godla je lepe narodne komade loška godba in dvorana napolnila se je odličnih gostov iz Pivke. Beseda pa je začela s pozdravom g. Legata, ki je tudi prečital pozdravne telegramse iz Ljubljane in iz Nabrežine (Nabrežinski telegram se glasi: Slavec le prepevaj in slavi moža, ki prezgodaj okasil življenja je strup. Nabrežinski rodoljubje.) Po tem nastopi pevski zbor in zapoje prav krepko Hajdrihovo „Jadransko morje“, katera se je morala po burnem apiavzu ponavljati. Govoril je potem V. Dolenc slovesni govor blizo tako-le:

Slavna Gospoda! Umetnosti so krasne sestrice, ki človeka ljubijo kot brata ter ga podučujejo, blažijo in osrečujejo in srečen je narod, kateri goji umetnosti ter ima mej seboj dosti sinov muze.

Če mi primerjamo ta stavka stanju našega naroda pred 50 leti, priti moramo do spoznanja, da je bil naš narod tistikrat resnično nesrečen, kajti živel je v robstvu in še prav malo brigal se za domačo umetnost, za domačo poezijo, domačo pesem. Res je Vodnik uže v začetku tega stoletja prvič vbral slovensko liro in narodne pesni so se po domačih kočah in po slovenskih gajih nekam srmožljivo razlegale; toda narod se nij upal s svojim petjem, s svojo borno umetnostjo pred svet, v mestih in povsod v javnosti, kder je nastopala slovenska inteligencija, šopirila se je tuja umetnost, ki je omikane sinove našega naroda odtrgavala naročju majke Slave. Še le po letu 1848, ko so se začeli gibati vsi narodi in ko je od daleč zasijala zlata svoboda, začelo se je zavedati tudi slovensko ljudstvo svoje narodnosti, začela se je širiti mej njim domača umetnost. Malo pred začetkom te boljše dobe imeli smo tudi mi Slovenci nje oznanovatelja: obogatil je naš pesnik Prešeren slovensko muzo s klasičnimi umotvori; v prekrasni slovenščini, kakoršne poprej še nij poznal narod, prepeval je in budil slovensko Vilo ter vzbudil je v resnici v narodu nove do tiste dobe nepoznane moči. Mej prve take moči, ki so se posvetile slovenski muzi, akopram nij ta muza imela še prav nobenega krasnega tempelnja, smemo šteti ranjkega Miroslava, našega sovremenika. ki je s prelepo domačo pesnico vzbudil v marsikaterem iz mej nas ljubezen do mile majke Slave. Temu možu nameravate Vi zagorski rodoljubje s pomočjo tudi drugih Vaših slovenskih bratov napraviti spominek tukaj v Zagorju, v njegovi ožji domovini, kder počivajo tudi posvetni ostanki našega pesnika, in denašnja slovesnost ima namen podpirati izvršitev tega čez vse lepega in plemenitega namena.

Predragi Zagorci, predragi Notranjci! Vi čestite s tem, da postavljate spominke hvaležnosti prvemu in najvrednejšemu sinu Vaše ožje notranjske domovine, Vašemu probuditelju, ne samo spomin ranjkega; najbolj čestite s tem same sebe, kajti narod, kateri zna ceniti svoje velike može, svoje dobrotnike, je plemenit, napredovalen narod in spominki, katere postavljamo takim možem, so vidljivo poročilo našim potomcem in vzbujajo v njih ponos in gorečo ljubezen do svoje domovine. Omenil sem, da je bil ranjki Miroslav naš sovremenik; mnogi tukaj nazočih so imeli srečo z njim občevati prijateljsko, mej nami so celo udje njegove družine; od več bi bilo torej, ko bi svoj govor raztegnil do natanjčnega životopisa ranjkega Miroslava;

Plinij: „Nobeden se ne pusti grajati, ako hvalo zasluži.“

Seneka: „Naj težavnejše je človeku vedno dosledno ravnati.“

Seneka: „Nij nesreče, brez sreče.“

Cicero: „Čednost moramo le tako imenovati, ako je ona prostovoljna.“

Salust: „Kojega strasti premagujejo, tega duh ne more nič.“

Manil: „Ker smo rojeni, moramo umreti.“

Cicero: „Vse naravno je hvalevredno.“

Seneka: „Naj mogočnejši je isti, kateri si sam gospodar.“

Horac: „Sladko in častno je umreti za domovino.“

Terent: „Jaz sem človek; nič človeškega mi ni ptuje.“

Salust: „Z duhom gospodarimo, s telesom hlapčujemo; prvo imamo z bogovoi, drugo z žvalimi jednako.“

Plautus: „Istinito! Bog živi, kateri vse, kar delamo, sliši in vidi.“

Martial: „Smejaj se, ako si moder.“

Virgil: „Vsi ne moremo vsega.“

Ovid: „Od sovražnika se moramo tudi učiti.“

Persius: „Bodi vesel; danes si še naš, jutri si peščica prahu.“

Plautus: „Ljubezen ima med in žolč.“

Plautus: „Pomisli, kako kratko je življenje.“

Plautus: „Začeti je lahkješe nego končati.“

Plautus: „Kdor rad jederce je, razbije črepi njo.“

v živem spominu nam je še njegova krasna možka osoba, njegovo vedno prosto in prijazno gibanje; njegov vedno slan in mnogokrat dovtipen govor; on sam nas je učil prepevati njegove nežne narodne pesnice; on sam nam je razlagal njih pomen; prav tukaj na Kalcu kraljevala je dolgo časa slovenska muza in mnogo nas tukaj nazočih je očarala ter privabila v svoje naročje; pesnice njegove, kakor so: „Mila lunica“, „Bom šel na planince“, „Po jezeru“, „Ne udajmo se“ in še mnoge druge vcepile so se v kri našega naroda; on jih je sprejel za svoje in jih bode prepeval z največjim veseljem, dokler prebival tod bode slovenski rod. Res je, da je bil ranjki Miroslav doma tudi na političnem, juridičnem in dramatičnem polju, da je bil skoz in skoz ženijalen mož, toda neumerjoč spominek postavil si je le po svojih v pravem narodnem duhu zloženih pesnih in skladbah in priznati mora vsak kritik, da on je bil edini, ki je prostemu narodu potipal za pevsko žilo in mu prepeval iz globin srca. — Miroslav Vilhar proslavil se je s svojimi pesnicami in skladbami za veke in mi vsi njegovi sovremeniki, prijatelji, sorodniki smemo si šteti v čast, da smo poznali in visoko spoštovali tacega moža.

Kakor pa ima vsak pravi pesnik v sebi nekoliko proroškega duha, je tudi naš Miroslav se svojo pesnijo: S „Černogore do Urala, od Balkana do Triglava, kliče krasna majka Slava. Slavjani ne udajmo se!“ v duhu videl čase, ko se mogočni severni brat vzdiguje in hiti na pomoč svojemu revnemu, v sužnosti živčemu južnemu bratu. V svojih pesnih on toži, kako Slovana teži tuji jarem, a ob enem tudi slutiti, da se bliža čas rešitve, da Slovan mora postati prvi narod na svetu. Pomiloval je tiste zgubljene sinove našega naroda, ki so pomagali kovati verige za lastne brate, a v lepši bodočnosti slovanstva, katere je bil skoz in skoz prepričan, našel je tolažbo sebi in narodu. On je bil v svojih pesnih oznanovalec vseslovenske ideje in ko je pel: „Le od jutra soluce sije, bratom nam vsem Slavjanom, brat za brata kri preljuje, živi naš peizmerni dom!“ dalje: „Slovana dom še večji je“ in „Cujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo“ itd., izrazil je svojo globoko politično slutnjo in odprl Slovincem velikanski politični horizont. Vilharjeve pesni bile so večinoma politične pesni; one nas uče sledeče:

Mi Slovenci smo sicer skrajni stražari Slovanstva, vendar pa ne poginemo kot narod, dokler bode pravo rodoljubje navduševalo naša srca in gotovi smemo biti posebno zdaj ko smo prepričani, da nismo osamljeni in da je na svetu največ sinov majke Slave, ki vsi začenjajo ogrevati se za eno in isto prekrasno idejo, da se bode uresničilo, kar je Miroslav v svojih pesnih oznanjeval, in gotovi smemo biti, da bode čez mnogo let slavil spomin našega pesnika mogočnejši in srčnejši narod, da ga bode čestilo vse slovanstvo.

Kako bi pač zdaj prepeval Miroslav visoko pesen, ko bi bil doživel, kar je toliko časa slutil in želel, ko bi bil s svojimi očmi videl sedanje gibanje Slovanstva!

Da pa se vse to uresniči, da tudi mi Slovenci postanemo čvrsta, rodovitna veja močnega slovenskega debla, skrb naša mora biti, da se naš narod navduši za lepe ideje narodnosti in svobode, da posnema, izgled svojih buditeljev, svojih prvih mučnikov katerih eden bil je tudi naš Miroslav, ki je žrtvoval veliki del svojega premoženja prelepi ideji in se celo zapora nij ustrašil.

Notranjci! Vi ste zrno slovenskega naroda, ohranili ste skoro najčistejši slovenski jezik; v vaših

Plautus: „Zlata zna ti Fortuna podariti; krepkega duha narava sama.“

Sarbievij: „Če tudi solnce zahaja, a na rožnem vzhodu k nam zopet dohaja.“

Anton Mancinel: „Kdor nobenemu ne škoduje in vsakemu koristi, je bogovom jednak.“

Schakespeare: „Kar živi, mora umreti.“

Gray: „Cesta do slave pelje v grob.“

Milton: „Bodi hraber, živi dobro in ljubi.“

Man of Feeling: „Svet je tiran, le sužnji mu ubogajo.“

Milton: „Kdor pameti vboga, je svoboden; in pamet je Bog ustvaril.“

Schakespeare: „Boljšim razlogom morajo dobri ogniti se.“

Popo: „Priden mož je božje orodje.“

Voltaire: „V dvoboju zmagati je dobiček, za domovino zmagati večna slava.“

Racine: „Hudodelstvu sledi maščevanje.“

Rousseau: „Ali človek pozabi, kar enkrat ljubi?“

Chaulieu: „Kaj je smrt? Nič, nego življenja cilj.“

Voltaire: „Imeniten je isti človek, kateri nima nobenega sovražnika.“

Montesquieu: „Ljubezen do znanosti je jedina trajajoča strast; vse druge vas zapuščajo.“

Racine: „O, da se srce pusti tako motiti!“

Laborie: „Lepo je gospodariti, a še lepše veseliti se.“

Rousseau: „Prokletstvo ovim, ki kaj pridigajo, a sami tega ne spolné!“

Esprit des Esprits: „Modrega išče svet, a on išče samoto.“

prsih bije gotovo domovini najzvestejše srce in akoprnam nij morda mej Vami tistega brzega napredka, katerega zahteva Slovanstvo od Vas, nij tega kriv prosti narod, vrli Pivčan, hrabri Notranjec; ampak kriva je dosti mej Vami prebivajoča inteligencija, ki z malimi slavinimi izjemami ne posnema izgleda prera- no umerlega vrstnika Vilharja. — In vendar je osvoboditev naroda in narodni napredek vzvišena naloga, vredna največih žrtev in sloveča inteligentnega moža, ki si jo prisvoji, — kakor nam to kažejo izgledi posebno italijanske angležke itd. aristokracije. — Miroslav ravnal se je po takih izgledih stare in nove zgodovine; njega naj posnema vsa slovenska, posebno pa Notranjska inteligencija; mi pa tukaj obljubimo pri spominu tega velikodušnega moža, da bomo vedno kot pravi rodoljubje blažili naroda srce in vedrili mu um.

Ta je duševni in gotovo najlepši spominek, katerega zamoremo postaviti ranjcemu Miroslavu, kojemu zakličem iz dna srca; večna mu pamjet, večna mu slava!

Po govoru sledila je nežna pesem „Pri zibelki“, katera se je tudi morala ponavljati. Poseben efekt pa je napravila deklaracija neke zale, mlade gospodične v Miroslavov spomin; ta poezija nekega g. Bilca ganila je mnogo nazočih do solz, tako natančno razodeva vse lepe lastnosti ranjcega Vilharja. Ko dobimo to izvrstno delo, priobčili ga bomo v Soči. Pesem „Na straži“ se je morala ponoviti. Kaj krasno je pela gospodična Cuckova nek solo; tako lepega, polnega in čistega glasa pač nij slišati vsak dan; ona gospodična bi se morala posvetiti petju; nij dvombe, da ne bi delala „furora“. Omeniti moramo še šaljivega Janeza, ki je svojo nalogo kot pravi šaljivec izvršil. Beseda je končala se zborom „U boj“, katerega so naši Slavci, kakor navadno, navdušeno peli pod vodstvom svojega izvrstnega generala, kateremu so doneli slavoklici od vseh strani. Po besedi zaigrala je godba cesarsko himno in društvo podalo se je v doljno dvorano, kder je bila prosta zabava in se je vrstilo petje z godbo, vmes pa so švigale navdušene napitnice, mej tem, ko se je mladina su- v zgorenji dvorani. Društvo ločilo se je še le po polnoči in vsi gostje bili so zadovoljni, da so prišli k tako lepi besedi, ki v onih krajih nij vsakdanja reč. Tudi goriškim pevcom ne pojde iz spomina lepota pivške narave in prijazen Kalec.

Le nekaj moramo še opomniti pri tej priliki. Pogrešali smo mnogo notranjske gospode pri tej besedi; res, da vreme nij bilo posebno lepo; a tak mož, kakor je bil Miroslav, zaslužil je tudi kake male žrtve. Znano nam je tudi, da odbor za Vilharjev spominek ima mnogo težav pri izvršenju svoje plemenite naloge; pa vse to naj ne ustraši one može, nadaljujejo naj nevtrudljivo težavno delo in kar nij mogoče v enem letu, postalo bo mogoče v večih letih. S podvojenim trudom naj delajo vsi rodoljubi Notranjskega, da bodo ponosno gledali na Miroslavov spominek, kakor ga s ponosom smejo zmerom imenovati svojega prvega moža in probuditelja.

Dopisi.

Iz cerkljanskih hribov, 13. maja (Izv. dop.)
Vreme je pri nas tako slabo, da si skoraj slabšega

Voltaire: „Kaj bi bil človeški duh, ko bi mu manjkalo svobode?“

Chamfort: „Kdor nima značaja, nij človek ampak le stvar.“

Chaulieu: „Kar iz srca pride, gre k srcu.“

Fénélon: „Kdor nij nikdar terpel, nič ne vé; ne pozna niti sreče niti nesreče; on ne pozna človeštva, še manj pa samega sebe.“

Fénélon: „Ako bi hoteli ljudje priprosto živeti, bi imeli vsega zadosta, zadosta veselja, sloge in mir.“

Rousseau: „Pustite nas upati in terpeti in vse se bode poravnalo.“

Mad. Necker: „Človek je došel do najvišje stopinje popolnosti, ako je svoje dolžnosti natanko spolnil.“

Esprit des Esprits: „V ljubezni se poznamo, ker se ljubimo; v prijateljstvu se ljubimo, ker se poznamo.“

Mad. de St. Lambert: „Človek ima dva sodnika — vest in narod. Prvemu je lahko ogniti se a zadnjemu nemogoče.“

Mad. Necker: „Pravo prijateljstvo je cilj in vir vsega veselja.“

Voltaire: „Kako se naroda drži zvesto srce?“

Tasso: „Svoboden sem bil, svoboden sem živel in svoboden hočem umreti.“

Ariost: „Dosta grenkosti mora človek v ljubezni užiti.“

Tasso: „Življenja pomanjkljivosti smrt nadomesti.“

Ariost: „Kdor drugim škoduje, temu ne bode odpuščeno.“

Metastasi: „Tudi veselje ima solze.“

Casti: „Ljubezen se ne goji le v mestu in palačah ampak tudi v kmečki koči.“

Calderon: „Ljubosumnost je smrt ljubezni.“

misliti ne moremo; uže čez mesec dnij nij jih bilo šest prijetnih. V aprilu tolažili smo se z nadejo, da bode gotovo majnik bolji in ugodnejši v tem oziru, a močno smo se varali, kajti skoraj dan za dnevom imamo dež in zopet le dež. Misliti si more vsakedo, kako neizmerno terpi vsled slabega vremena sadno drevje, in bati se je nam, da nam le malo obrodi. Sejanje ne moremo izvršiti posebno mi Hribovci in kar je vsejanega, slabo kaže. Ker smo namreč bili prisiljeni v mokrem sejati, postala je zemlja vezljiva in trda kakor kamenje. Pripravnih kmetijskih strojev nimamo, s katerimi bi si mogli pomagati. Kako bi pač dobro ali bolje bilo, ko bi kmetijska družba, mesto deliti štipendije in nagrade, poskerbela s tem denarjem za razširenje dobrih praktičnih strojev po deželi. Sicer je kmetijstvo pri nas še na jako nizki stopinji. Vrednost gnoja ne vedó naši poljedelci še čisto nič ceniti; priča temu, da ga mnogi pred zimo na polje zvažajo in celó še po njivah potrosijo, ne vedó, da tam svoje najbolje moči izpuhti. In ko bi jih hotel v tem podučiti naše kmete, smijali bi se mi. Vendar nadejamo se, da se omenjena gerda in nekoristna, da, škodljiva navada vendar sčasoma opusti, če nam le take neprijetne pomladi ne bodo kalile veselja do poljedelstva.

Iz Kopra, 22. maja. (Izv. dop.) († Ivan Tomažič). V sredo, t. j. 16. t. m., je po 14 dnevni bolezní ugasnola luč mladega življenja Ivanu Tomažiču, učiteljskemu kandidatu II. leta hrvatskega oddelka. Blagi ranjki bil je eden biserjev na Koperskem učiteljski, mladenič, odlikujoč se z lastnostimi, ki dičijo poštenega dijaka. Prav zaradi tega je bil pri svojih sodrugovih in učiteljih jako priljubljen. Dokaz temu je to, da so kandidatje, kolikor Slovani toliko Vlahi, koj po njegovej smrti skrbeli za to, da se preminolemu na dostojen način skaže zadnja čast. Take harmonije mej dijaki, tudi drugo—narodnimi, kedar gre za lep namen, nijsem nikoder po nobenih učilišnih opazil. Zaradi tega so koprski kandidatje v tem obziru zarés hvalevredni in mi želimo, da se to harmoniranje mej njimi še dalje ohrani, njim in celemu učiteljsku na čast.

Da bi pogreb bil kolikor moči sijajniši, izbral se je poseben odsek, koji je razposlal dve okrožnici, eno v slovenskem in drugo v ital. jezici po vseh solah učit. izobraževališča, da so se nabirali novci. Na čelu tega odseka je stal prof. S., koji gospod se je tudi v času ranjcega bolezní mnogo zanj pobrigal ter tako pokazal veliko ljubezen do svojega učenca kakor človek in kakor učitelj. V kratkem času se je zarés lepa svota nabrala; se vé, da so tudi gospodje profesorji svojo radodarno roko pokazali in je tudi ranjcega ubogi oče, koji je bil telegrafično pozvan v Koper, nekaj v denarjih dodal. Zdaj se je pa začelo vse za pogreb pripravljati. Pohvalno mi je omeniti osobito koprskih gospodičin: Santine Lugniani-jeve in Marijce Sestan-ove, koji ste si zarés mnogo in breziplačno trudile, da ste pleli vence in oskrbovali to, kar bi zamoglo lepoto tega pogreba povečati.

V petek, t. j. 18. t. m., vršil se je pogreb ob 10. uri zjutraj. Pred trugo, ki je bila lepo okinčana z venci, je šla koprška vadnica; trugo so nosili kandidatje, na vsaki strani truge pa so svetili z bakljami. Trugo- in bakljenosci bili so jako okusno opravljeni. Za to sté skrbeli uže omenjeni gospodičini. Pred trugo nosila sta dva vadnična učenca na srebernej posodi, katero je bil iz prijaznosti posodil grof Totto, prekrasen venec. Za trugo so se vrstili pripravniki po razredih in gospodje učitelji na vadni in učiteljski. Pri sprevedu je igrala koprška muzika mrtvaške potnice. Iz bolnice, kjer so mrliča vzdignili, peljali so ga v stolno cerkev. Tu je bila z orglami in orchestrom maša, ki je trajala debelo uro. V orchestru so sodelovali sami kandidatje in to je tudi nekaj, kar koprške kandidate odlikuje pred dijaki drugih sol.

Po maši korakali smo proti mirodvoru. Rečim smem, da tako velik lep in veličasten spreved se le redko vidi v Kopru; to priznavajo tukajšnji meščani sami rekoč, da še pri marsikojem „markizu in grofu se ne vidi tacega pogreba.“

Ko dospemo na mirodvor, položijo mrtveca na zemljo; njegov sošolec in najintimniji prijatelj g. Franki stopi na grob ter jame ginén govoriti v hrvatskem jezici tako-le:

Mila bračo! Evo nas sakupljenih na grobu nevne žrtve, na grobu premilog nam druga, na grobu Ivana Tomažiča. Tko ga je poznal, to mu je potekla, suza žalostnica toga je srce zaboljelo, toga jo prežalostno dirnulo njegovo izdahnuče.

Bio je mlad—ta jedva mu je 17 godina. Bio je rođen v Opatiji, tomu perivoju istrijskom od čestitih roditelja. Odabrav stališ narodnega odgojitelja ovdje s nami s dušno se je pripravljao visokomu tomu zvanju. Narod očekivao je od njega pomoči, narod vidio je v njem buduću luč, koja mu je imala prosvjetljivati stazu života, narod nazivao je v njem svoga zagovornika, a to sve sa svim pravom. Ta Ivan imao je sve dobre vlastitosti (vrline) narodnega prosvjetitelja.

Ivan ljubio je svoje roditelje, a samo onaj može druge učiti, da roditelje ljube, koji to sam čini.

Ivan je svoju slavnu domovinu žarko ljubio, kako ju se samo ljubiti može.

Ivan ljubio je Boga, ovršujući dužnosti pravoga krstjanina.

On je ljubio svoje prijatelje, drugove, čemu je najbolji svjedok današnji spreved.

On, a to je, što ga je vjesilo, bio je ujudan, dapače umiljat sa svakim.

Takova mladića, takovimi milosti, krieposti narješena, takao bujni cvjet, tebe Ivane, pokosi nam nemila smrt!

U tebi gubi kršćanstvo svoga pristašu, domovina svog vjerenika, roditelji svog ljubeznivog sina, učitelji svog dobrog djaka, a mi bračo svog dragog i vjernog druga i prijatelja.

Budi nam uzorom, budi nam spomenom! Budi ti lahka zemljica crna!

Za tem je govoril nek drugoletnik govor v italijanskem jeziku, a to radi tega, da bi tudi „neslovenski navzočniki kaj vedeli, kaj je bil preminoli.“ Ali je bil italijanski govor odveč ali ne, prepustim sodbo čitatelju samemu.

Ko je italijanski govor nehal, začeli so spuščati pogrebni trugo v grob. Solza, debela solza je priblestela pri tem momentu vsakemu dijaku, kakor tudi vsakemu g. učitelju v oko; pa tudi drugi navzočni Koprčanje so bili gineni. Na to so zapeli nekost slov. kandidatje nagrobno „Jamica tiha“ pod vodstvom kandidata Kušute, mladeniča, ki se zarés mnogo trudi za povzdigo lepega ubranega petja mej slov. učiteljsčniki. Škoda le, da nimajo v Kopru kakega dobrega tenorista, gotovo bi še bolje napredovali v petji, pa: etiam si desunt vires, tamen landanda est voluntas.

Ko so pogrebeli ranjcega zemake ostanke bili uže zagreblji, zasvirali so muzikantje še en komad in s tem je bila o poludne končana pogrebna slovesnost.

Vračali smo se iz mirodvora bolj potolaženi, prepričani, da:

Vse rove, tuge, bolečine
Odpadejo od nas na mah,
Ko zadnji dih iz nas izgine,
Življenja krilo pade v prah.

S—c

Politični pregled.

V Gorici, 25. maja.

Kranjski deželni zbor je na višc povelje 19. t. m. razpuščen; priprave za nove volitve imajo se nemudoma pričeti. Ta novica je prišla nenadno tembolj, ker bi bila v jeseni uže itak potekla šestletna doba in bi se bile veršile v jeseni nove volitve. Za danes o tem samo to, naj pusté Kranjci vse prepire na stran, najbodo složni in njihova zmaga je gotova.

V notranjem nimamo posebnih novosti. Govori se mnogo zopet o bližnjem oboroženju avstrijske vojske, kar pa oficijozni listi vedno zopet dementujejo. V kratkem mora se pač pojasniti, pri čem da smo.

Na Francoskem godé se prav čudne reči, katere vznemirjajo Nemčijo in posebno Italijo. Mac Mahon odpustil je namreč prejšnje republikansko ministerstvo in poklical na kermilo same monarhične priveržence, kateri so ob enem zaštitniki klerikalne stranke. V obče obsoja se ta čin predsednika francoske republike kot jako reakcionaren. Italija je bajé tudi zavkazala svojemu zastopniku v Parizu, naj javi Mac Mahonu, da smatra ona to nepričakovano notranjo spremembo v Franciji kot napovedanje vojske Italiji. Baš te spremembe na Francoskem dirnole so tudi Nemčijo jako neprijazno in Bismark prihitel je naglo na posvetovanja s svojim vladarjem v Berlin. Italija zavkazala je uže vsled tega pripraviti vse vojne ladije in na tihem utegne se tudi vojska tako v Italiji kakor v Nemčiji oboroževati.

Ruski poslanik pri dunajskem dvoru, Novikov, odpotuje na odpust in pojde svojega carja pozdravljat v Ploješti. Ta vest je jako vznemirila dunajske kroge, kajti Novikov je bajé ob nekej priliki dejal, da dokler ne bode on poklican iz svojega mesta, nij se bati ničesa hudega. Mi menimo, da se nij bati ničesa hudega tudi po njegovem odhodu, kajti trdno zaupanje ohranjemo na prijazno razmerje in zvezo mej Avstrijo in Rusijo, ker to je v največem interesu obojih deržav in deržavne interese imajo naši ministri v očéh, kakor so javili v svojih odgovorih v deržavnih zborih na interpelacije ob orijentalnem vprašanji.

Rumunski zbornici in ministri čestitali so svojemu knezu vsled proglašanja rumunske neodvisnosti. Knez zahvaljuje se izrazil je nado, da bodo vlasti pripoznale rumunsko neodvisnost, ker ta bode zagotavljal ohranjenje miru. Ob enem se razglasa vojni ukaz, po katerem prevzame knez sam verhovno poveljstvo čez rumunsko vojsko v malej Valahiji.

Iz bojišča nij došlo posebnih novic. V mali Aziji zagrabilo je po turških poročilih 5000 ruskih pešcev in 700 Kozakov Turke pri Suhunkale. Turki pravijo, da so Ruse pobili (?). Turki nameravali so polastiti se zopet Bajazida a vrnili so se po isti poti, po kateri so prišli. V Hercegovini pobili so ustaši Turke bajé prav močno. Despotoviča zagrabilo je pa 10.000 Turkov v Bosni. Izid boja nij še znan.

Razne vesti.

O ranjcem dr. Lavrič-i piše gospa P. D. — Pajkova v zadnji „Zori“ prav lepe besede. Osobito se nam dopadajo njene izjave o Lavričevj smerti. Naj nam bode dovoljeno, da nekoliko vrst ponatisnemo iz njenega sestavka „Pisma prijatelju“. „Predno končam“ — tako piše vrla gospa — „o Lavriču govoriti, povejte mi prijatelj, bi-li znali mi rešiti vprašanje, koje razrešiti se jaz zastoj trudim! In to vprašanje je: Zakaj li neki skoro vse veleume, kojih talentom se svet čudi, praviloma spremlja kaka velika duševna ali telesna slabost? — Ko premišljujem n. pr. veliki genij nedosegljive George Sandove, Hajneja, lord Byrona. Preširna in drugih velikanov in se potem ozrem na nekoje nemoralne strani njih življenja, kar strepetam bolesti. Zakaj se li velikost duhá in blagost srca takó redko strinjate? Glejte prijatelj, hudobna misel me v tem trnutju obhaja, misel namreč, da je priroda menda sama nevošljiva svojim otrokom in da jim zato redko kedaj privošči popolnosti.

Našemu ubozemu Lavriču bila je priroda tudi nevošljiva; podarila je njemu vse lastnosti, koje delalajo človeka popolnega, in naš Lavrič jih je znal tudi pošteno rabiti, kakor vidite iz njegovoga življenja. Lavričevo življenje, kakor sem rekla, bilo je vzgledno, brez madeža v moralnem oziru: a njega je spremljala slabost, telesna strahovita slabost, blaznost. Njegova blaznost pa nij bila nevarna bližini, bila je nevarna le njemu samemu. Ona je bila mirna, brez burnosti, bila je globoka otožnost, koja ga je navdajala, da ni hotel jesti, da nij mogel spati, da je tožil na glavobolenje, da je govoril le o političnih rečeh in je želel umreti. V onih petih letih, v kojih sem ga jaz poznala, obiskala ga je njegova bolezen dvakrat in je trajala po osem do štirnajst dni. Enkrat je celó ves čas svoje bolezni pri nas stanoval, ker ga nismo pustili iz hiše, bojé se nesreče.

Kakor vém iz gotovega vira, je ta Lavričeva grda pošast bila rodbinska bolezen. Brat njegov in njegova sestra umrla sta v istej bolezni. Prijatelj, in ako smem še dalje svoje mnenje odkrivati, hotela bi trditi, da ono nesrečno dejanje, koje je storilo konec njegovemu življenju, je on gotovo učinil v trenutju nesrečnosti, bivajoč sam, zapuščen, ne imajoč človeka, ki bi bil prodril njegove temne misli in ga obvaroval nesreče.

Dalje ne morem pisati, prijatelj. Nekaj mi leži kot kamen na srcu, ker vém za gotovo, da njegov zadnji čin mu je odvrnil mnogo src njegovih spoštovaljev. Ko bi bilo meni dano, vsa ta srca zopet vneti za umrlega poštenjaka, odvalil bi se mi ta kamen s srcá, kamen, koji se mi je vlegel po prepričanju, da mnogi Slovenovso takó blazemu samo njim se požrtvovavšemu možu v sodbah — da neravnost rečem — krivični.

A molčati moram, ker meni dalje soditi, bodi si zlo, bodi blago, več ne pristoji. Enemu samemu je dano soditi skrivnostno stran človeka; njemu to pripuščajmo, da ne postanemo sami sojeni. A da Vas, prijatelj, še bolj prepričam, da réš tudi blag človek zamore priti v trenutke nevestosti, spominjati Vas hočem ranjkega jezikoslovca *Oroslava Cafa*, enega najblazjih duhovnikov slovenskih, koji je umrl baš istim načinom. Neblago, nečloveško bi bilo, ko bi kdo baš imenovanega moža zavoljo tega čina obsojal in mu ne priznaval zaslug v življenju! Isto velja tudi o Lavriču. Spoštujmo torej naše može po njih življenju, cenimo jih po njih zaslugah in ne drzimo se biti sodniki njih vesti, najsvetejše in najrahlejše človeške strani!

Birman je bil letos v Gorici nek žandarmarijski Postenföhrrer; star je bil okoli 30 let; njegov boter je bil pa mnogo manjši kot on, tako, da se ga je komaj videlo izpod žandarmove pazduhe. Ta birmanec je tedaj gotovo bil najpametnejši izmed vseh drugih, ako smemo po njegovi postavi računati.

Iz Berd se nam piše:

Revsčina nad revščino. Ne vém kako bo zamogel kmet se v bodočem letu preživeti, kajti ni dneva, da ne bi dež ploskotal. Zemlja jako mokra in sejanje koruze je skoz in skoz zakasnelo. To deževlje veliko škoduje terti, katera kaže letos mnogo pridelka nam dati. A če bo to tako nadaljevalo, bojim se, da pridelamo prav malo ali celó nič rebule. Toda davki vedno rastejo v kljub slabemu letu in pri iztirjanju ni usmiljenja: imaš ili nimaš „muss“ plačati. Takovi trenutki so za od vseh strani stiskanega kmetovalca jako grenki. Da bi vsaj ta revščina zmordila naše starokopitneže, da bi se slednjič resno poprijeli racijonelnega in umnega kmetovanja.

Postonjska jama bila je tudi letos prav močno obiskana; kakor pa navadno nekateri Postonjčanje preradi zatajujo domači slovenski značaj in se bahajo z nemščino, so tudi letos pokazali nek napredek v oporunski politiki. Mej tem ko na pr. v Zagrebu ne najdeš pri nobeni slavnosti niti ene ogerske zastave, bilo je takih zastav več v Postojni na binškošni ponedeljek izobešenih. Ali ne bi bilo dobro, da bi prihodnje leto vihrala tudi kaka turška zastava z repom na kakem postonjskem golobjaku.

Kranjski dež. zbor je razpuščen! Ta vest je osupnila vsakega, kajti noben si ne more prav tolmačiti tega vladnega koraka. Najbrže menijo ljubljanski nemškutarji, da so uže pripravljene za nove volitve, pri katerih zmagajo, da postanejo po tem edini komandanti in pojedži na Kranjskem. A Slovenci na Kranjskem vedo zdaj še bolj, kakor kedaj poprej, da bi bila največa nečast za vso Slovenijo, ko bi se dali hrabri in ponosni kranjski Slovenci vgnati v kozji roj po nemškutarjih. Da se pa nemškutarjem ne posrečijo grde nakane, naj začnejo kranjski rodoljubje precej delati in organizovati narodno stranko, da bo kompaktno in edino volila. Naj se posebno pazi na izdajice, ki se dajo podkupiti, in naj se upotrebi dobra sredstva, da se take ljudi stori neškodljive. — Kranjski Slovenci! Od vaših prih. volitev je dosti odvisno; mi vsi Slovenci se oziramo na Vas, kajti če je srce zdravo, zdravi so tudi vsi udje in mi goriški Slovenci gledamo z največo pozornostjo na bodoče važne dogodbe na Kranjskem.

Državni zbor v Trstu. Na povabilo trg. zbornice in starešinstva tržaškega prišlo je te dni nekaj čez 100 poslancev drž. zbora v Trst, da se prepričajo o stanju tržaške luke in ondotne kupčije. Tržačanom hoče namreč vlada vzeti prosto luko; a Tržačani prosijo, da bi se jim še pustila, ker s to novo naredbo bi preveč trpeli interesi tržaških trgovcev. Morda bo ta obisk pomagal?

Rimski romarji. — Te dni je šlo skoz Gorico na tisuče romarjev v Rim; mnogo Ogrov, Nemcev, Slovakov, Hrvatov. Kakor vse to kaže, bo v Rimu na 3. junija za jubilej papežev velikanska reč, kakoršne svet uže dolgo nij videl; iz Goriškega pa je šlo prav malo romarjev v Rim, menda le nekateri duhovni. Hrvatska deputacija bode, kakor nam je pravil nek Hrvat potujoč v Rim, posebno sprejeta od papeža; ta deputacija hoče nekda sv. očetu razložiti stanje Slovanov pod Turkom in se nekoliko potožiti, da je papež v svojem znanem govoru le Rusko vlado grajal in ne tudi turško, ki je od nekđaj preganjala in še zmerom strašno preganja kristjane.

Ker nam je znano, da naša slovenska in hrvatska duhovščina v kljub slovanstvu nemili izjavi papeževi še zmerom ostaja zvesta prijateljica svojemu narodu in navdušena za slovansko reč, se nadejamo, da ne bo ona omenjena izjava imela na nobeno stran neprijetnih nasledkov in prav za prav je najboljšje pri naših razmerah, da ne dajemo oni izjavi nobenega posebnega političnega pomena; saj papeža bi si morali misliti vzvišenega čez tako posvetne reči in skoro neverjetno je, kar nekateri listi trdijo, da neverni Angleži, revolucionarni Poljaki in še kaki drugi čudni elementi stezajo svoje intrige notri do Vatikana. Mi nočemo nadalje preiskavati te neljube zadeve; tudi nočemo verjeti, da se bode rimski križ na svojo škodo bratil s polumescem proti grškemu križu; to pa nas veseli, da je hrvatska deputacija prevzela nalogo, zagovarjati slovanstvo tudi pred poglavarjem kat. cerkve. Veseli nas tudi, da slovanski klerikalni listi ne odtegujejo svojih simpatij ruskemu narodu v kljub neljubi nam izjavi in pohvalno moramo posebno omeniti dopisa iz Istre v zadnjem „Slovencu“, na katelega posebno opozorujemo naše čitatelje.

Razpustila je policija v Gradcu ondotno italijansko študentovsko društvo, ker je hotelo aranžirati neko italijansko demonstracijo in za-njo pismeno agitiralo na Tirolskem in morda tudi na Primorskem.

Viši svetovalec g. Ant. Gorjup, naš poslanec, šel je v penzijo in cesar mu je izrazil pri tej priliki svoje najviše zadovoljstvo, katerega si je mož gotovo zaslužil, ki je izuril marsikacega zdaj visocega in odlikovanega uradnika.

Goriško starešinstvo sklenilo je napraviti pušice za mile darove po vseh javnih lokalih. Tako

vdobljen denar hoče porabiti za zdaljšanje ženske sirotnišnice in bolnišnice. Tudi napredek v kovanju denara!

Iz Šmarij se nam piše: 10. t. m. nas je počastil velespoštovani gospod France Povše z izvrstnim, jedernatim podukom o kletarstvu. Zadovoljnost je bila splošna. Priserčna mu hvala!

V Braniško-Vipavskej dolini je še dosti izvrstne, okusne kapljice vina; kedor tega ne veruje, naj pride pokusit, kesal se ne bode. Dovažati iz Hervaškega nij še sila, kakor to nekateri in celó Vipavci delajo.

Dunajska Reform poroča, da izstopi nadvojvoda Albrecht iz aktivne službe. To bi pomenjalo, da veje pri dvoru turški veter.

Kmetijska družba goriška je razposlala sledeče vabilo: C. kr. kmetijsko društvo je izvolilo poseben odsek, kateremu je naročilo, da poskuša pospešiti udeležitev kmetovalcev pri svetovni razstavi v Parizu leta 1878.

Blagorodni gospod ste nam znani kot izgleden gospodar, zato Vas uljudno vabimo k udeležitvi pri tej razstavi, kakor Vas tudi ob enem prosimo, da nagovarjate tudi druge Vaše sosede, da pošljejo kaj izvrstnega v to mednarodno razstavo, da bode svet spoznal tudi našo deželo kot napredno in odlično v gospodarskih pridelkih.

Oglasi morajo s potrebnimi vpisi priložene vpi-sovalne pole dospeti saj do 25. t. m. v pisarno kupčijske tukajšne zbornice; blago namenjeno za razstavo pa še le za zimo.

Vsak razstavljavec ima sam skrbeti za stroške voznine v in iz Pariza; druge stroške pa, kakor za prostor v razstavi in ondotno oskrbovanje, prevzame c. kr. vlada, torej zarad tega nimate nobenih posebno velikih stroškov, ker voznina tudi ne stane veliko.

Navedemo kratek posnetek programa, iz katelega zamorete razviditi, kateri predmeti so sposobni za razstavo:

- I. Rudnine, predivo, volna, svila itd.
- II. Kmetijsko obertni predmeti: sir, maslo itd.
- III. Pitana živina, sploh masti, jajca, itd.
- IV. Kmetijski stroji, itd.
- V. Vino.

Natančna pojasnila podaja uradnija kmetijske družbe.

Vsi predmeti, ki se imajo poslati v Pariz, bodo popred v Gorici od posebnega presojevalnega odbora pregledani in le kot dobri spoznani bodo odposlani v Pariz.

Kakor visoka c. kr. vlada tako tudi tukajšni razstavni odbor izrazuje iskreno željo, da bi prišlo v razstavo le prav izvrstno blago, katero je sposobno meriti se z razstavljenimi pridelki drugih držav, da bode tudi naša dežela po svojih izvrstnih pridelkih poznana in slavno ime si pridobila.

Nadejamo se, da bodete potrudili se pospešiti to domoljubno podvzetje.

Velika zaloga
oblek za gospode k „rimskemu kralju“
Adolfa Wellischa
nahaja se sedaj
samo na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse 11,
gegen dem Naschmarkte, (popreje Keller & Alt)
in priporoča najelegantneje obleke za gospode in
dečke; na dalje za pomladansko dobo: Gravelotte — sukuje po 12 gl., jednobarvne cele obleke
po 18 gl., po nizkih in stalnih cenah.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici nanzanja, da bode dne 11 junija 1877 začela javna dražba (kant) nerešenih zastav I. četert leta 1876 t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca januarja, februarja in marca 1876.

V Gorici dne 9 maja 1877.

Ravnatelj; D. LOVISONI.

Dražba za zidarje!

V Sovodnjah se bode zvišal stolp cerkve. Delo je cenjeno na 2891 gold. — Dotični načrt in natančni pogoji so razpostavljeni v pisarni podpisane županije. Dražba za prevzetje tega dela bode 1. junija v žup. pisarnici od 9 do 12 ure zj.

Županstvo v Sovodnjah.